

WERKPLAN
2009

Werkplan 2009

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING
2. BEREIKBAARHEID
3. BESTUURSCOMMISSIE ACTUALITEITEN
4. BETALINGSVERKEER
5. COMMUNICATIE
6. EUROPA
7. REGELDRUK
8. WINKELCRIMINALITEIT

1. INLEIDING

Voor u ligt het werkplan 2009 van het Platform Detailhandel Nederland. Het plan bevat de plannen en doelstellingen voor het komende jaar en een terugblik op 2008.

Alle stuurgroeperonderwerpen zijn opgebouwd uit meerdere paragrafen. Eerst wordt een korte inleiding gegeven over de betreffende Stuurgroep. Vervolgens wordt de stand van zaken weergegeven, inclusief de resultaten van 2008. Daarna volgen de plannen voor 2009 met de doelstellingen, gevolgd door de stappen en projecten, waarmee de doelstellingen bereikt moet worden: Hoe te bereiken?

Het onderdeel 'Doelstellingen 2009' in het hoofdstuk Europa bestaat uit drie delen. Deel 1 behandelt de Platform-onderwerpen. Deel 2 behandelt een andere kerntaak van het Platform, het monitoren van relevante Europese ontwikkelingen. En deel 3 behandelt EuroCommerce.

Daarnaast is er een hoofdstuk over de Bestuurscommissie Actualiteiten. Het Platform Detailhandel Nederland wordt steeds concreter en meer zichtbaar als representant van de winkeliers van Nederland in het politieke speelveld. Dit betekent dat actuele onderwerpen die zich aandienen de vraag oproepen of deze geschikt zijn om door het Platform Detailhandel Nederland opgepakt te worden. De thematische stuurgroepen lenen zich hier niet goed voor. De opgerichte Bestuurscommissie Actualiteiten des te beter. De Stuurgroep Regeldruk wordt wegens de behaalde successen opgeheven en de overgebleven onderwerpen ondergebracht bij de nieuwe Bestuurscommissie.

Door het bestuur van het Platform Detailhandel Nederland is besloten om de branches, aangesloten bij NWRaad en RND, daar waar mogelijk, meer bij het werk van het Platform Detailhandel te betrekken. Zo kunnen de branches direct betrokken worden bij het opstellen van het werkplan van het Platform Detailhandel. Ook kunnen de branches kandidaten voordragen voor de Stuurgroepen. Met deze betrokkenheid van de branches hoopt het Platform Detailhandel in 2009 nog beter de stem van de detailhandel in Den Haag en Brussel te kunnen laten horen.

De onderdelen Bereikbaarheid, Betalingsverkeer, Europa, Regeldruk en Winkelcriminaliteit zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van de betreffende Stuurgroepen. De onderdelen Actualiteiten en Communicatie vallen direct onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het Platform.

Henk Kok
Directeur

2. BEREIKBAARHEID

De detailhandel is sterk afhankelijk van de bereikbaarheid van haar winkels. Zowel voor de goederen in de schappen als voor de consumenten die onze winkels bezoeken. Bereikbaarheid is daarmee een onmisbare voorwaarde voor een gezonde detailhandel. Het is als de riolering of fundering.

De detailhandel krijgt in de dagelijkse praktijk echter te maken met veel problemen op het gebied van bereikbaarheid. Zo is de druk op het verkeersnetwerk de afgelopen jaren sterk toegenomen en werpt de lokale politiek drempels op voor de logistieke processen, terwijl parkeren een steeds groter maatschappelijk probleem vormt.

Deze zaken worden als belemmerend ervaren omdat de detailhandel in Nederland, anders dan de in haar omringende landen, zich niet aan de stringente geboden en verboden kan onttrekken. Het fenomeen van een lokale detailhandelvisie maakt het nagenoeg onmogelijk voor de winkeliers om in een 'level playing field' naar een locatie te verhuizen aan de rand van het stedelijk gebied, waar ondernemers veel minder gehinderd worden door regelgeving en snel, makkelijk en goedkoop parkeren voor de deur van de winkel kunnen aanbieden.

De opkomst van 'winkelboulevards', 'weide-winkels' en 'leisure-malls' maakt het huidige detailhandelsbeleid gedateerd. Het wordt voorbij gestreefd door de ontwikkelingen in de praktijk. En de te krappe capaciteit van het wegennet maakt het überhaupt lastig stedelijke gebieden te bereiken.

Het Platform Detailhandel Nederland maakt zich ernstig zorgen over de aantrekkelijkheid van onze unieke steden en dorpen. Er moet iets gebeuren!

2.1 Resultaten 2008

Stedelijke distributie

Het Rapport van de Commissie Fundamentele Verkenning Transport Belemmeringen (Commissie Noordzij) is verschenen. Het Platform Detailhandel Nederland heeft ervoor gezorgd dat in dit rapport een advies is opgenomen voor een pilot met de detailhandel waarbij op lokaal niveau zoveel mogelijk verkeersverboden en voertuigeisen worden losgelaten t.b.v. een efficiëntere distributie.

De Ambassadeur Stedelijke Distributie is aangesteld. Hij heeft de taak het instrumentarium van de Commissie Stedelijke Distributie (Sakkers / Janse de Jonge) te implementeren d.m.v. regionale pilots. Het lobbywerk van het Platform heeft ertoe geleid dat het "Schone Stad"-concept is opgenomen in de adviezen van de Commissie Stedelijke Distributie en dat in de adviezen prominent aandacht is voor venstertijden. Vooral op aandringen van het Platform heeft de ambassadeur ook expliciet de taak meegekregen dat hij een Nationaal Kader voor stedelijke distributie tot stand moet brengen.

Op initiatief van het Platform Detailhandel Nederland is de Verkeersminister Eurlings via de Tweede Kamer onder druk gezet om het werk van de ambassadeur nauwgezet te blijven volgen. Er ligt een kamerbrede motie die het kabinet oproept z.s.m. werk te maken van de venstertijden-problematiek in relatie tot de detailhandel.

Voor een ontheffing van venstertijden voor geld- en waardetransporten ligt inmiddels wetgeving bij de Eerste Kamer. Het is de verwachting dat deze medio 2009 aangenomen zal zijn.

Lokale en regionale initiatieven

In de BestuursRegio Utrecht is het convenant "Samen Goed Geregeld" bestendigd. Aansluitend zijn in de Stedendriehoek en in de Provincie Brabant soortgelijke convenanten afgesproken. In de stadsregio Rotterdam zijn op dit moment eveneens gesprekken gaande over een agenda voor efficiëntere stedelijke distributie.

Het project "Schone Stad"-Den Haag is uitgerold naar meer wijken in de stad. Op initiatief van het Platform Detailhandel Nederland heeft de gemeente Tilburg een start gemaakt met een project wat op dezelfde leest is geschoeid als dat in Den Haag.

De PIEK-pilots hebben dit jaar in 19 gemeenten proeven opgeleverd, met meer dan 1200 leveringen in de vroege avond of ochtend. De resultaten waren positief. Ondanks herhaalde verzoeken van het Platform Detailhandel Nederland zal het project worden stopgezet.

Het is nu aan de ambassadeur stedelijke distributie en de individuele bedrijven om gemeenten te benaderen. Als een bedrijf er in een bepaalde gemeente niet uit komt, kan het Platform Detailhandel een bemiddelende rol spelen naar de ambassadeur en de nationale politiek toe. Het Platform heeft een aanzet gegeven door de hierboven beschreven vergaande pilot met de Commissie Noordzij.

Luchtkwaliteit en Milieuzones

Milieuzones zijn een voldongen feit. Ze zijn niet tegen te houden. Toch heeft het Platform Detailhandel Nederland weten te bereiken dat er een bredere bekendheid aan het fenomeen is gegeven bij beleidsmakers en winkeliers. Het is het Platform gelukt om in de Brabantse steden een coulantie-maatregel te laten opnemen waardoor winkeliers met een beperkte omzet, meer tijd krijgen aan de regels te voldoen. Mede dankzij het Platform is de subsidie voor roetfilters voor vrachtauto's aangevuld tot 40 miljoen Euro.

Het gezamenlijke bedrijfsleven heeft er voor kunnen zorgen dat er een rem zit op de invoering van het convenant voor bestelauto's. Het is de verwachting dat dit niet voor eind 2009 zal zijn. Dat geeft de brancheverenigingen binnen het Platform ruim de tijd de achterban voor te bereiden.

Wegwerkzaamheden

Op initiatief van het Platform Detailhandel Nederland is in 2008, samen met het HBD, een brochure gemaakt over wat winkeliers zelf kunnen doen bij wegwerkzaamheden en waar ze op moeten letten.

Parkeren

Ook in 2008 heeft het Platform een zeer succesvolle Parkeertest gepresenteerd. De test is in 2008 aangeboden aan Tweede Kamerlid Ger Koopmans van het CDA, resulterend in een Initiatiefnota van het CDA in de Tweede Kamer. Hierin komen alle aanbevelingen uit de Nationale Parkeertest terug. Daarnaast hebben gesprekken plaatsgevonden met de NMa over het parkeerbeleid.

Kick off Verkiezing Beste Binnenstad

De verkiezing "Beste Binnenstad" is een groeibrijlant. Het geeft de mogelijkheid om op een positieve manier gemeenten en beleidsmakers te wijzen op zaken die beter kunnen voor de detailhandel. Op het gebied van bereikbaarheid, maar ook op de andere onderwerpen van het Platform zoals veiligheid, regeldruk, betalingsverkeer en Europa.

In 2008 is de inschrijving voor de verkiezing "Beste Binnenstad" 2009-2011 van start gegaan met een communiqué naar gemeenten met promotiemateriaal over de verkiezing. Dit is gebeurd in samenwerking met de VNG.

Capaciteitsbenutting en -besturing nationale infrastructuur

In de hoorzitting in de Tweede Kamer over de Kilometerheffing heeft het Platform spreektijd gekregen om de belangen van de detailhandel uit een te zetten.

2.2 Doelstellingen 2009

Ruimtelijke ordening, bereikbaarheid en stedelijke distributie

De invulling van een nationaal kader voor stedelijke distributie komt nu op lokaal niveau en bij de branches en individuele bedrijven te liggen. Kijkend naar de functie van het Platform Detailhandel Nederland en het behaalde resultaat, is dit het ideale uitstapmoment. Voor het Platform is een rol als controleur in het proces weggelegd. Mocht het proces niet slagen of te traag gaan, dan kan op aangeven van de Stuurgroep, het Platform (via de media) de aandacht van het brede publiek en de politiek zoeken.

Het geeft in de lobby ruimte aan onze bredere zorgen op het gebied van ruimtelijke ordening. Hierbij moet in het bijzonder gedacht worden aan het op gang brengen van een discussie, over de ontwikkeling van perifere winkellocaties in relatie tot andere winkelgebieden. Het gaat dan met name om detailhandel buiten de normale structuur.

Gemeenten worden steeds vaker geconfronteerd met verzoeken van ondernemers die verkoopactiviteiten willen uitoefenen op locaties buiten de normale winkelcentra. Als de verkoop plaatsvindt aan particulieren is er echter sprake van detailhandel. En de vestiging van detailhandel is, uitzonderingen daar gelaten, vaak niet zondermeer wenselijk op bedrijventerreinen.

Ten eerste is er de concurrentie met de bestaande winkelstraten. Op deze winkelstraten zijn de huurprijzen hoger en zijn er minder parkeerplaatsen. Toch is het maatschappelijk en ruimtelijk gezien wenselijk dat deze traditionele winkelstraten blijven bestaan. Redenen zijn hiervoor onder meer: verdwijnen van de kleine ambachtelijke ondernemers, verdwijnen van de "winkel-om-de-hoek, waarna ook de gezellige drukte die zo kenmerkend is voor de traditionele winkelstraten verdwijnt. En het zorgt voor een toename van het autoverkeer.

Ten tweede kent de detailhandel een heel andere dynamiek dan bedrijven die zich normaal op bedrijventerreinen bevinden. Detailhandel moet het hebben van de verkoop van kleine hoeveelheden aan zoveel mogelijk klanten. Inherent hieraan is dat detailhandel veel verkeer aantrekt en dat er veel parkeerplaatsen nodig zijn. Bedrijventerreinen zijn hier doorgaans niet op ingericht, waardoor er problemen ontstaan in de verkeersafwikkeling en parkeermogelijkheden. En op bedrijventerrein zitten ook nog productiebedrijven. Deze kunnen overlast veroorzaken, wat knelt met winkelend publiek.

Aan de andere kant zijn er ook argumenten om soepeler om te gaan met de verzoeken om detailhandel op perifere locaties toe te staan. Al sinds de jaren 70 is het toegestaan om auto's, boten, caravans, en brand- en explosiegevaarlijke goederen te verkopen op perifere locaties. Na verloop van tijd kwamen daar om praktische redenen de meubelwinkels, tuincentra en bouwmarkten bij. Het aantal perifere branches dat zich op grond van het provinciale beleid mag vestigen op bedrijventerreinen is nog niet zo lang geleden nog een keer uitgebreid met o.a. tenten en vloerbedekking.

Het huidige detailhandelsbeleid wordt achterhaald door de ontwikkelingen in de praktijk. Een aantal ontwikkelingen brengt het Platform Detailhandel Nederland ertoe het huidige detailhandelsbeleid kritisch te willen bekijken:

Provinciaal/ stadsregionaal beleid

Provinciaal beleid maakt voor de uitoefening van detailhandel op bedrijventerreinen een uitzondering voor bepaalde branches, die door hun omvang of de aard van hun producten niet geschikt zijn om onder te brengen in een gewone winkelstraat. Dit beleid wordt steeds ruimer. In hoeverre moet hierin worden meegegaan?

Ondergeschikte detailhandel

Het wordt steeds normaler dat productiebedrijven de producten, die zij voorheen alleen leverden aan tussenhandel en winkels, ook rechtstreeks leveren aan eindgebruikers. Deze bedrijven zitten meestal op bedrijventerreinen of in het buitengebied (agrariërs). Het beleid is echter om op dit soort locaties (in beginsel) geen detailhandel toe te staan. En als het wel wordt toegestaan, hoe moet er dan worden omgegaan met verzoeken van ondernemers met een echt detailhandelsbedrijf, moeten die dan beperkt worden tot duurdere locaties binnen de bestaande winkelstructuur?

Internetverkoop

Steeds vaker verkopen internetwinkels producten vanuit de woning of een bedrijfspand, waarbij het de woning of het bedrijfspand feitelijk de showroom of zelfs de winkel is. Volgens de letter van de wet is er sprake van detailhandel, maar hier wordt nauwelijks op gehandhaafd. Het is echter een oneerlijke concurrentie.

Gelet op de bovenstaande ontwikkelingen wil het Platform Detailhandel Nederland beleid proberen te beïnvloeden met de doelstelling "het behouden en aanbieden van voldoende kwalitatief passende winkellocaties in relatie tot behoud en doorgroei van winkels in onze unieke binnensteden en dorpskernen".

Parkeren

Nationaal kader parkeren met aandacht voor prijs, service, kwaliteit en veiligheid.

Wegwerkzaamheden

Opname in Burgerlijk Wetboek van recht op nadeelcompensatie en in de VNG modelverordening 'planning en uitvoering wegwerkzaamheden'.

2.3 Hoe te bereiken

Ruimtelijke ordening, bereikbaarheid en stedelijke distributie

Bij de invulling van een nationaal kader voor stedelijke distributie zal de rol van het Platform Detailhandel Nederland zich beperken tot het op afstand volgen van de ontwikkelingen. Vanaf 2009 zal de focus minder liggen op milieuaangelegenheden en de uitwerking daarvan op het lokale. Het Platform zal zich meer gaan profileren op het onderwerp Ruimtelijke ordening. Zodoende kan een brede discussie op gang worden gebracht over het detailhandelsbeleid. Hiertoe zal in eerste instantie toenadering worden gezocht tot VROM, de VNG en Provincies.

Parkeren

Via de parkeertest en het genereren van media-aandacht wordt de markt scherp gehouden op de gebieden van prijs, service, kwaliteit en bereikbaarheid. Daarnaast zal via een bredere lobby en d.m.v. een debat tussen de vertegenwoordigers van de grootste politieke partijen, de politiek worden bewogen om tot een nationaal kader voor parkeren te komen. Deze lobby wordt ondersteund door bij de totstandkoming van CROW-parkeernormen een brede vertegenwoordiging vanuit de consumenten te krijgen.

Wegwerkzaamheden

Er zal eerst een evaluatie moeten worden opgesteld over het onderwerp. Deze moet worden besproken met VNG en EZ. Daarna kan gepraat worden over de formulering waarmee nadeelcompensatie in het wetboek kan komen. Vervolgens moet met de VNG tot een modelverordening worden gekomen.

Producten:

- Position Paper;
- Brochure milieuzones;
- Extra berichten/Nieuwsflits;
- Parkeerdebat;
- Nationale Parkeertest; en de
- Verkiezing "Beste binnenstad".

Actiepunten van het Platform Detailhandel Nederland bereikbaarheid 2009:

- Nationale Parkeertest 2009
- Verkiezing Beste Binnenstad 2009-2011

Nationale Lobby:

- Nationaal kader parkeren
- Nationaal kader voor stedelijke distributie
- RO stedenbouw/vestigingsbeleid/infrastructuur
- Nadeelcompensatie in BW en modelverordening wegwerkzaamheden

3. Bestuurscommissie Actualiteiten

Het Platform Detailhandel Nederland wordt steeds concreter en zichtbaarder als representant van de winkeliers van Nederland in het politieke speelveld. Dit betekent dat actuele onderwerpen die zich aandienen, de vraag oproepen of deze geschikt zijn om door het Platform Detailhandel Nederland opgepakt te worden. Daarnaast is het voor politici lastig om goed onderscheid te kunnen maken tussen alle verschillende winkeliersverenigingen en wekken alle verschillende organisaties veelal verwarring. Dit laatste beschadigt de belangenbehartiging. Steeds meer onderwerpen lenen zich voor een stevig gezamenlijk standpunt om in politiek Den Haag een sterke vuist te kunnen maken. De thematische stuurgroepen lenen zich hier echter niet goed voor. Uit bovenstaande volgt de oprichting van de Bestuurscommissie Actualiteiten. De leden zijn het huidige bestuur van het Platform Detailhandel Nederland.

De Bestuurscommissie wordt elke drie maanden naar gelang de ontwikkeling van de politieke agenda onderwerpen voorgelegd die als eerste door hen besproken worden, waarna al dan niet een gezamenlijk standpunt namens de Nederlandse winkeliers wordt gepresenteerd. Het secretariaat van het Platform Detailhandel Nederland zal deze namens de Bestuurscommissie op de juiste plek onder de aandacht brengen.

4. BETALINGSVERKEER

De kosten van het toonbankbetalingsverkeer bedroegen in 2006 €788 miljoen¹. Het beheersen van deze kosten is een belangrijk speerpunt van het Platform Detailhandel Nederland.

Dagelijks worden winkeliers en consumenten geconfronteerd met betalingsverkeer. Het is van belang om naast een efficiënt ook een goed gestructureerd betalingsverkeer na te streven. Ook de samenleving heeft daar belang bij: er vinden op jaarbasis vele miljarden transacties tussen consumenten en detailhandel plaats.

Het werkplan beschrijft de activiteiten van de Stuurgroep Betalingsverkeer voor het jaar 2009. Dit jaar staat in het teken van een aantal grote zichtbare veranderingen binnen het toonbankbetalingsverkeer. Zowel de verdere implementatie van een giraal en elektronisch betalingsverkeer binnen de eurozone, als de verdergaande inspanningen om het betalingsverkeer efficiënter te laten verlopen, zullen grote gevolgen hebben voor de consument en de winkeliers van Nederland. Op dit terrein zijn al veel activiteiten ontplooid.

Het aantal onderwerpen is groot en divers, maar de algemene doelen zijn:

- Bevorderen van de veiligheid in het betalingsverkeer.
- Kostenverlaging voor winkeliers.
- Meer efficiëntie en transparantie in het betalingsverkeer.
- De positie van winkeliers in overleggrema versterken zodat hun mening beter gehoord en vertegenwoordigd is.
- Samenwerken met andere organisaties als dit bijdraagt aan bovenstaande doelstellingen.

¹ Het toonbankbetalingsverkeer in Nederland, *kosten en opbrengsten van toonbankinstellingen in kaart gebracht*, 2007 EIM, Leidschendam.

4.1 Resultaten 2008

Toezicht

Afgelopen jaar zijn de toezichthouders op het betalingsverkeer actief geïnformeerd en betrokken bij de ontwikkelingen in de markt. Er was een continue stroom van informatie richting NMa, DNB en Europese Commissie en er hebben veel gesprekken plaats gevonden. De resultaten zijn divers. Toezichthouders geven aan dat ze de informatie zeer op prijs stellen, maar kunnen niet altijd direct handelen. Omgekeerd zijn wij ook benaderd door toezichthouders om onze mening sterk in de markt te verkondigen. Het meten van resultaten is moeilijk, maar in de loop van het jaar werd duidelijk dat het Platform Detailhandel Nederland als actor in het speelveld zeer serieus wordt genomen.

Een concreet resultaat is onder andere het SEPA visiedocument van de NMa, wat kan worden opgevat als een steun in de rug van de gevoerde winkelierslobby voor het behoud van een veilig, efficiënt, betrouwbaar en goedkoop betalingsverkeer.

Innovatie

EMV

2008 leek positief te starten doordat vrijwel alle leveranciers EMV-terminals in de markt hadden. De compatibiliteit met de kassakoppeling en terminal-to-host protocol van deze nieuwe automaten bleek echter zeer instabiel. Dit leverde vooral grote problemen op met de gedwongen uitfasering van de HFT201-terminal. Veel grootwinkelbedrijven hebben besloten om de nieuwe kassasystemen nog over het oude Beanet-protocol te laten lopen. Defacto betekent dit dat EMV-transacties niet mogelijk zijn.

Initiatieven extern

Verschillende partijen (zoals Payfair, Ultipay, Payter etc.) ontwikkelen producten die efficiencyvoordelen kunnen opleveren voor winkeliers. Deze worden nauw gevolgd door het Platform Detailhandel Nederland. Niet alle initiatieven (vooral voor betaalpassen) krijgen voet aan de grond. Winkeliers worden door deze partijen verzocht steun te verlenen om een voet tussen de deur te krijgen bij banken. Maar de speelruimte van het Platform Detailhandel Nederland is hier beperkt. De problemen worden wel aangegeven bij de toezichthouders.

Contactloos betalen is een andere innovatie. Payter heeft in Rotterdam succesvol een proef afgerond. Het komende jaar wordt de proef verbreed naar zes steden. Inkomsten worden echter niet gegenereerd uit de betaaltransacties, maar uit de content en loyaliteitsprogramma's die tezamen worden aangeboden.

Samenwerking

Gezamenlijke Toonbankinstellingen

Al jaren werkt het Platform Detailhandel Nederland samen met Koninklijk Horeca Nederland (KHN) en de Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie (VNPI) onder de noemer 'Gezamenlijke Toonbankinstellingen'. Begin 2008 is samen het positionpaper betalingsverkeer 2008 gepubliceerd en zijn gesprekken gevoerd met politieke partijen en ministeries. Het Platform Detailhandel Nederland is leidend binnen de samenwerking. Recentelijk hebben ook NOVE en BETA zich aangesloten. Afsproken is dat VNPI leidend is in de benzinebranche (ook BOVAG, NOVE en BETA).

MOB

Het Platform Detailhandel Nederland neemt namens de winkeliers deel aan het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB). Het MOB is ingesteld door de minister van Financiën en alle betrokken deelnemers in het Nederlandse betalingsverkeer nemen deel. In 2007 zijn het Platform Detailhandel Nederland en KHN uit de subwerkgroepen van de Afstemgroep SEPA Nederland (ASN) gestapt, omdat overleg met de banken daar niks opleverde. De ontstane commotie heeft echter niet in het nadeel van het Platform Detailhandel Nederland uitgepakt. De discussie heeft zich verplaatst naar de media en politieke arena.

Convenantteam

Uitvoerder van het Convenant Betalingsverkeer is de stichting Bevorderen Efficiënt Betalen, die een fonds van € 10 miljoen beheert. Dit geld wordt gebruikt voor het efficiënter maken van het betalingsverkeer. Afgelopen jaar is het aantal slimme pinpakketten uitgebreid en de subsidie verlengd. Er is ook een compensatiepremie gekomen voor winkeliers die onredelijke schade leden door de gedwongen vervanging van HFT201-terminals. Bovendien is een bijeenkomst georganiseerd over de problemen rondom de introductie van betalen over breedband internet. Dit wordt opgevolgd door een procesanalyse door de stichting. Tevens is de campagne 'Klein bedrag, PINnen mag' gestart bij alle supermarkten.

HBD

De samenwerking met het Hoofdbedrijfschap Detailhandel (HBD) was afgelopen jaar goed. Informatie, hulp en kennis worden actief uitgewisseld. Een belangrijk hulp- en communicatiemiddel voor winkeliers is de website betaalterminal.nl van het HBD.

EuroCommerce

In de Europese retailkoepel worden de ontwikkelingen in Brussel gevolgd en is er overleg met Europese collega's en ervaringen worden uitgewisseld.

Currence

Currence is de merkeigenaar van PIN en certificeert betaalterminals in Nederland. Afgelopen jaar is intensief samengewerkt met betrekking tot vervanging van de HFT201, storingen en skimming.

NVB

Met de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) is samengewerkt op verschillende gebieden, zoals het MOB, het Convenantteam en op individuele zaken. Vooral over aansprakelijkheid en SEPA worden stevige discussies gevoerd en staan winkeliers en banken vaak lijnrecht tegenover elkaar. Op het gebied van de bestrijding van skimmen en veiligheid verloopt de samenwerking echter goed.

NLB

Er vindt regelmatig overleg plaats met de Nederlandse Leveranciers van Betaalsystemen. Dit gaat voornamelijk over de grootschalige vervanging van oude betaalautomaten de komende jaren, de vervanging van de HFT201, kassakoppelingen, breedband internet enz.

Chartaal Geld

Collectieve landelijke ontheffing venstertijden voor geld- en waardetransport

Het wetsvoorstel tot wijziging van de wegenverkeerswet is door de Tweede Kamer aangenomen. In het wetsvoorstel wordt de collectieve ontheffing van venstertijden voor geld- en waardetransporten geregeld. De wetswijziging gaat nu naar de Eerste Kamer. Hoe lang de behandeling van het wetsvoorstel daar gaat duren is onbekend.

Vals geld

In het Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer is overleg geweest en hebben de Gezamenlijke Toonbankinstellingen samen met de Consumentenbond gevraagd om middels een vergoeding op een efficiënte wijze vals geld uit de roulatie te nemen. DNB wil dit echter niet. Wel is in samenwerking met DNB een train-de-trainer seminar voor winkeliers voor het herkennen van vals geld aan de kassa georganiseerd.

Kassastickers

Afgelopen jaar is de website www.kassastickers.nl online gegaan. Hier kunnen winkeliers gratis kassastickers bestellen. Om kosten te besparen kunnen kassastickers alleen nog via het online-bestelformulier besteld worden. Ook zijn vijf nieuwe kassastickers ontworpen en beschikbaar via de website.

Giraal Geld

Bevorderen PIN

In het Convenantteam en met Currence wordt hard samengewerkt om het aantal PINtransacties te bevorderen. Currence faciliteert het overleg tussen banken en leveranciers, en ondersteunt bijvoorbeeld de actie 'Klein bedrag, PINnen mag'.

Interchange Fees

Het Platform Detailhandel Nederland is tegenstander van de huidige vorm van interbancaire vergoedingen (interchange fees) in het elektronisch toonbankbetalingsverkeer. De vergoedingen zijn hoog, niet transparant en niet onderhandelbaar. Eurocommissaris Kroes deelt deze mening en heeft grensoverschrijdende interbancaire vergoedingen van MasterCard verboden. In 2008 is de VISA-zaak heropend. Deze gaat over gelijksoortige vergoedingen. De hoop is nu gevestigd op nationale mededingingsautoriteiten om ook bilaterale interbancaire vergoedingen kritisch te bekijken.

Liability Shift

Het Platform Detailhandel Nederland verzet zich tegen het in bepaalde situaties verschuiven van de aansprakelijkheid voor fraude met internationale betaalproducten aan de toonbank van creditcardverwerker naar de winkelier. Dit wordt in jargon de 'liability shift' genoemd. EMS heeft de liability shift doorgevoerd, Paysquare nog niet (alleen in geval van grove nalatigheid) en B+S heeft geen liability shift doordat zij alleen EMV transacties verwerken. De shift geldt alleen in de situatie dat een winkelier een betaling heeft met een EMV-betaalkaart en nog niet over een EMV geschikte terminal beschikt.

Het verzet vanuit het Platform Detailhandel Nederland heeft weinig opgeleverd. Het blijkt een simpele juridische kwestie. Alle contracten bevatten een clausule waarin staat dat de creditcardverwerker eenzijdig de overeenkomst mag aanpassen. Door dit te tekenen, kunnen creditcardverwerkers dus zonder veel omhaal frauduleuze transacties terugboeken.

PuC

In 2009 vindt een evaluatie plaats van de marktpenetratie van Maestro en PIN aan acceptantenzijde. Mogelijk wordt dan besloten PIN uit te faseren. Als PIN alleen op de magneetstrip komt van de nieuw uit te geven betaalpassen, en niet zoals Maestro ook op de EMV-chip, dan is de kans groot dat criminelen massaal in Nederland PINpassen zullen skimmen. Hiermee wordt banken een legitiem gegeven om PIN uit te faseren. Aan alle PINkaarten uitgevende banken is gevraagd om PIN ook op de EMV chip te implementeren. De minister van Financiën, Tweede Kamer, Consumentenbond en Europese Commissie steunen het Platform Detailhandel Nederland in deze. Vertegenwoordigers van de Nederlandse banken en de Gezamenlijke Toonbankinstellingen zijn in gesprek over de invoering van PuC.

Storingen

Afgelopen jaar zijn er verschillende forse storingen geweest die niet bijdragen aan het vertrouwen in elektronisch betalen. Op aandringen van het Platform Detailhandel Nederland heeft Currence een onderzoek gedaan en wordt op hoog niveau met onder andere KPN onderhandeld om storingen in de toekomst te voorkomen.

Standaardisering

De European Payment Council (Europese bankenclub) heeft een consultatie verspreid over standaarden in het betalingsverkeer (SEPA Cards Framework Standardisation). Het Platform Detailhandel Nederland heeft hier in algemene zin op gereageerd, omdat de consultatie technisch, ingewikkeld en breed is. Bovendien is er weinig tijd voor beantwoording. De EPC heeft de kritiek niet serieus genomen, de inhoud verviervoudigd en de responstijd verkort van drie maanden naar 4 weken. Bij de Europese Commissie is beklag gedaan over deze werkwijze.

SEPA

Gesprekken met de banken

Op dit moment zijn gesprekken gaande met de vertegenwoordigers van de Nederlandse banken over de zorgen van de Gezamenlijke Toonbankinstellingen over de komst van SEPA.

Consultatie betaaldienstenrichtlijn

Het ministerie van Financiën heeft een marktconsultatie gedaan voor de implementatie van de betaaldienstenrichtlijn in Nederlandse wetgeving. De strekking van onze reactie was vooral dat de rechtspositie van winkeliers ten opzichte van banken en consumenten in het voorstel niet goed is gewaarborgd. De implementatie is voorzien eind 2009, het wetsvoorstel is ingestemd door de ministerraad en ter advies aan de Raad van State gestuurd.

Incasso-machtiging (SEPA Direct Debit)

De huidige storno-termijn voor B2B incasso's is vijf werkdagen. Dit wordt in de betaaldienstenrichtlijn verlengd naar acht weken. Het Platform Detailhandel Nederland heeft via verschillende kanalen druk uitgeoefend op het ministerie van Financiën om de verlenging ongedaan te maken, dan wel te beperken. Deze lobby was echter zonder resultaat, er kan niet worden afgeweken van de Europese wetgeving. Voor B2B is het echter wel mogelijk voor bedrijven om onderling afwijkende afspraken te maken. Voor B2C geldt dit niet. De stornotermijn gaat daar van zes naar acht weken.

Betaalpassen (SEPA Cards Framework)

De grootste lobby richt zich op dit onderdeel van SEPA. De vrees bij winkeliers is dat de transactiekosten voor kaarttransacties fors zullen stijgen, en de voorwaarden sterk verslechteren als PIN wordt ingeruild voor een SEPA debetbetaalkaart. Deze zorgen worden breed gedeeld en opgepakt door Europese Commissie, NMa, ministeries van Financiën en Economische Zaken, de gehele Tweede Kamer enz.

Het Platform Detailhandel Nederland ziet in de invoering van Pin uit Chip een oplossing om tijdelijk het huidige efficiëntie niveau in Nederland te handhaven. Op langere termijn is een derde Europese debetbetaalpas naast Maestro en VPay echter zeer wenselijk om een gezonde concurrentie in het Europees betalingsverkeer te garanderen.

Betaalterminals

EMV

De oude magneetstriptechnologie op de betaalpas wordt vervangen door een chiptechnologie. Betaalpassen worden straks net als bij de chipknip in de betaalterminal gestoken en na het intoetsen van de pincode en akkoord, wordt de transactie verricht. Het Platform Detailhandel Nederland is voorstander van implementatie van EMV, maar wel met inachtneming van de geldende afspraken in de markt. Een voorbeeld daarvan is de garantie dat een terminal vijf jaar gebruikt kan worden.

HFT201

In 2007 is met banken en Currence afgesproken dat vanwege de komst van EMV en de veiligheid in het Nederlandse betalingsverkeer het verstandig was om de HFT201 betaalautomaat versneld uit te faseren. De deadline was 1 juli 2008. Deze datum bleek echter voor veel partijen om diverse redenen niet haalbaar: geen betaalautomaten beschikbaar, geen breedbandverbindingen beschikbaar, slecht functionerende kassakoppeling, instabiele kassasystemen i.c.m. het C-tap protocol etc. Het Platform Detailhandel Nederland heeft flink protest aangetekend. Hierdoor is nu afgesproken dat systemen alleen vervangen worden door nieuwe stabiele systemen, en dat niemand onterecht (zonder dispensatie) wordt afgesloten.

Vervanging

De komende jaren moeten zo'n 120.000 betaalautomaten vervangen worden door de komst van EMV. Samen met banken, leveranciers en Currence wordt gekeken hoe dit zo goed en soepel mogelijk kan worden bereikt.

Applicatie selectie

Met de komst van EMV is het mogelijk om meerdere betaalproducten op de betaalpas te zetten. Consumenten kunnen dan kiezen bij de toonbank met welk product ze willen betalen. Dit leidt tot extra wachttijden en de consument is zich niet bewust van de kosten van de verschillende producten.

Terminalleveranciers is gevraagd om een applicatieselectie in de nieuwe terminal in te bouwen waarmee de winkelier een standaard betaalmiddel kan instellen. Zo kan de winkelier de consument richting een efficiënte en goedkope betaalwijze sturen. Leveranciers reageren positief. De volgende stap is nu om een uniforme applicatieselectie te verwezenlijken, waardoor de consument niet geconfronteerd wordt met verschillende methoden. Dit is ook gevraagd aan de Ctap-autoriteit en leveranciers.

Fraude

Een veilig en betrouwbaar betalingsverkeer zijn voor het Platform Detailhandel Nederland topprioriteit. Afgelopen jaar bleek dat naast de HFT201 nog een andere betaalautomaat niet meer veilig te zijn. Samen met banken en Currence wordt overlegt hoe het elektronisch betalingsverkeer in de winkels zo veilig mogelijk kan worden gehouden. Per saldo is er geen significante toename van fraude met betaalpassen aan de toonbank. Fraude met EMV-passen is momenteel vrijwel onmogelijk. Vandaar ook de steun voor een snelle implementatie van EMV-technologie in het Nederlandse betalingsverkeer.

4.2 Doelstellingen 2009

Toezicht

Doel is om met alle toezichthouders op de financiële markten goede contacten te onderhouden, actief informatie uit te wisselen en (in)formele gesprekken te blijven voeren.

Innovatie

EMV

De implementatie van EMV wordt actief gesteund. De kosten en baten moeten echter wel in verhouding zijn.

Initiatieven extern

Alle externe initiatieven die interessant zijn worden gemonitord.

Samenwerking

Gezamenlijke Toonbankinstellingen

De gezamenlijke toonbankinstellingen zullen blijven optrekken op het gebied van betalingsverkeer. Ook komt er weer een nieuw positionpaper betalingsverkeer voor 2009.

MOB

De samenwerking in het MOB wordt voortgezet. Op dit moment is er geen zicht op concrete actiepunten voor het MOB.

Convenantteam

De samenwerking in het Convenantteam wordt voortgezet. Er zal gekeken worden naar nieuwe initiatieven om PIN verder te promoten.

HBD

Het Platform Detailhandel Nederland en het HBD gaan verder met de goede samenwerking.

Eurocommerce

Elk kwartaal is er een vergadering van de Payment Systems Committee. Het Platform Detailhandel Nederland participeert actief en probeert de Nederlandse situatie voor het voetlicht te brengen.

Consumentenbond

De samenwerking met de Consumentenbond moet weer worden opgepakt zodra er een nieuwe medewerker betalingsverkeer is.

NLB

De samenwerking met de Nederlandse Leveranciers Betaalsystemen wordt voortgezet op het gebied van vervanging betaalautomaten.

Chartaal Geld

Geld- en waardetransport

De ontwikkelingen van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer worden nauwlettend gevolgd.

Vals geld

Blijft een punt van aandacht.

Giraal Geld

Bevorderen PIN

In het Convenantteam en het MOB zal het bevorderen van het aantal PINtransacties worden voortgezet.

Interchange Fees

In 2009 wordt een uitspraak in de VISA-zaak verwacht. Deze is gelijk aan de MasterCard-zaak. De verwachting is dat ook de grensoverschrijdende interbancaire vergoedingen van VISA verboden zullen worden.

PuC

Zolang er geen garanties van de Nederlandse banken zijn aangaande de Europese ontwikkelingen in het betalingsverkeer betreffende tarieven, voorwaarden en functionaliteit, zal een pleidooi gehouden worden voor de implementatie van PIN uit Chip.

Storingen

De verwachting is dat het Platform Detailhandel Nederland straks onderdeel is van de meldingsketen bij grote storingen. De informatie zal gebruikt worden om winkeliers goed te informeren. Het Platform Detailhandel Nederland zal geen actieve rol spelen.

SEPA

Overboeking (SEPA Credit Transfer)

Alleen monitor van de ontwikkelingen.

Incasso-machtiging (SEPA Direct Debit)

Beëindigen actieve lobby, en monitoren van de ontwikkelingen.

Betaalpassen (SEPA Cards Framework)

Actief blijven uitdragen dat SEPA betaalproducten ook daadwerkelijk goedkoper en efficiënter moet worden.

Europese standaardisering protocollen betalingsverkeer

Nu heeft nog elk land een lokaal (of regionaal zoals de Benelux) protocol van terminal-to-host. Hierdoor kunnen retailers niet over de grens betaalterminals kopen. Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat ook dit een onderdeel van SEPA is, en zal actief lobbyen voor een Europese standaard.

Betaalterminals

Vervanging

Samen met NVB, Currence en betaalterminalleveranciers (NLB) zal overleg gepleegd worden om komende jaren de vervanging van alle terminals soepel te laten verlopen met toekomstbestendige apparatuur.

Voor winkeliers die door eerdere vervanging extra kosten maken, zal worden gepleit voor compensatie.

EMV

Het Platform Detailhandel Nederland steunt het bevorderen van EMV in het Nederlandse betalingsverkeer.

Fraude

Samen met de NVB en Currence wordt gewerkt aan het voorkomen van fraude.

4.3 Hoe te bereiken?

Om dit te bereiken staat het Platform Detailhandel Nederland, naast de reguliere communicatiemiddelen de volgende middelen ter beschikking:

- Expertise, input en hulp van de Stuurgroep Betalingsverkeer.
- Lobby richting Tweede Kamer, Europees Parlement, Ministeries en Europese Commissie.

- Informeren en mobiliseren van alle relevante stakeholders.
- Indien noodzakelijk: inhuren van externe expertise.

5. COMMUNICATIE

Om ontwikkelingen van het Platform Detailhandel maar ook de resultaten, adviezen en informatie met betrekking tot de speerpunten duidelijk en regelmatig te communiceren is een aantal communicatiemiddelen ontwikkeld.

- Website: www.platfordetailhandel.nl
- Nieuwsflits
- Extra (nieuws)bericht
- Persbericht
- Persconferenties
- Jaarverslag
- Manifestaties
- Nationale Parkeertest
- Werkplan
- Onderzoeken
- Brochures

5.1 Resultaten 2008

Jaarverslag

In 2008 heeft het Platform Detailhandel Nederland een gedrukte versie van het Jaarverslag 2007 uitgebracht. Het verslag is door vice-voorzitter de heer Hamming overhandigd aan Tweede Kamerlid Pauline Smeets. Het schetst een goed beeld van de activiteiten van het Platform. Ook in 2009 wordt een Jaarverslag uitgebracht.

Manifestatie

Tijdens de jaarlijkse Manifestatie presenteerde het Platform Detailhandel Nederland in perscentrum Nieuwspoor het rapport 'Winkeliers rekenen af met criminaliteit'. Het Platform Detailhandel Nederland heeft daarmee de noodklok geluid over de stijgende problemen rondom winkelcriminaliteit. Uit de cijfers blijkt dat winkelcriminaliteit in Nederland een steeds groter probleem wordt en dat de politiek moet ingrijpen. In 2009 zal het Platform Detailhandel een nieuwe manifestatie organiseren. Deze staat in het teken van de tweejaarlijkse verkiezing 'Beste Binnenstad 2009 -2011'.

Het Platform Detailhandel Nederland krijgt veel aandacht van de media en achterban. Steeds vaker benaderen de media zoals televisie, radio, krant en (vak)blad het Platform Detailhandel voor achtergrondinformatie. Het Platform wordt steeds meer gezien als spreekbuis van de winkeliers. Het samenwerken met politici genereert veel media-aandacht en speelt een belangrijke rol in de relaties tussen het Platform en de politiek. Daarnaast is het kanaliseren van negatieve pers aandacht belangrijk.

5.2 Doelstellingen 2009

Om meer aandacht voor de voor de detailhandel belangrijke onderwerpen te genereren is het nodig om cyclisch nieuws te brengen. Dit gebeurt door een actieve benadering van de media. Zowel via persberichten, onderzoeksresultaten als een persoonlijke benadering.

Ook moet het komende jaar meer aandacht aan de vakbladen worden besteed. Daarmee wordt de achterban van het Platform Detailhandel beter bereikt. Ook wil het Platform werk-, en winkelbezoeken met politici intensiveren om de problematiek binnen de sector op het gebied van winkelcriminaliteit en bereikbaarheid in Den Haag en Brussel hoog op de agenda te houden. In 2009 worden de parkeergelegenheden opnieuw onder de loep genomen.

Naamsverandering

In 2009 zal het Platform Detailhandel Nederland mogelijk een naamsverandering ondergaan. De communicatie hierover moet optimaal verlopen zodat de huidige naamsbekendheid en reputatie niet verloren gaan. De uitstraling van het Platform, als overkoepelende organisatie voor alle winkeliers van Nederland, moet blijven en waar mogelijk versterkt worden.

5.3 Hoe te bereiken?

Communicatiemiddelen

Het Platform Detailhandel Nederland gebruikt ook in 2008 de eerdergenoemde communicatiemiddelen om de bij de NWR en de RND aangesloten brancheorganisaties, winkeliers en media op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen op het gebied van bereikbaarheid, betalingsverkeer, relevante Europese onderwerpen, en winkelcriminaliteit.

Tevens wordt de website www.platformdetailhandel.nl een steeds belangrijker medium om naar buiten te treden.

In 2009 wordt opnieuw een jaarverslag gepubliceerd over de ontwikkelingen van 2008.

Werk-, en winkelbezoeken

Ook in 2009 organiseert het Platform werk- en winkelbezoeken met politici. De secretarissen benaderen Kamerleden om onderwerpen onder de aandacht te brengen. Over de Europese Platformonderwerpen wordt in Brussel met Europarlementariërs van gedachten gewisseld.

6. EUROPA

6.1 Resultaten

Voor 2008 was een prioriteit van bureau Brussel van Platform Detailhandel Nederland om de Europese activiteiten van het Platform te vergroten. Dit is gebeurd door een brochure te schrijven over de Europese winkelagenda 2008. Deze is verspreid onder een groep van Europarlementariërs, diplomaten, Europese en Nederlandse ambtenaren en lobbyisten.

Verder is contact gezocht met de Nederlandse permanente vertegenwoordiging in Brussel met het verzoek een bijeenkomst te beleggen over de collectieve actieplannen van de Europese Commissie. In november is een bijeenkomst geweest waar een grote groep van belanghebbenden van de Europese Commissie, Europees Parlement, Raad van lidstaten, consumentenorganisaties en Platform Detailhandel Nederland, standpunten over collectieve actie hebben uitgewisseld.

Het kantoor in Brussel heeft in 2008 twee Position Papers geschreven. Het eerste in samenwerking met secretaris bereikbaarheid over grootstedelijk vervoersbeleid, het tweede over collectieve actie. Deze papers zijn onder belanghebbenden verspreid en

respectievelijk overhandigd aan de europarlementariërs Corien Wortmann-Kool en Bert Doorn (beide CDA).

Het standpunt van het Platform over collectieve actie trok de aandacht van vele Nederlandse kranten. Ook verschenen er van het kantoor Brussel het afgelopen jaar opinië artikelen in Het Financieele Dagblad over grensoverschrijdende winkelcriminaliteit, herziening consumentenrecht en collectieve actie en in Financial Times over grensoverschrijdende winkelcriminaliteit. Met het oog op de verkiezingen van het Europees Parlement in juni 2009 werd een brief aan de opstellers van de verkiezingsprogramma's van de Nederlandse partijen verstuurd met de belangrijkste Europese standpunten van het Platform Detailhandel Nederland.

Voor 2008 was prioriteit intensiever samen te werken met de secretarissen in Nederland. Dit is onder meer gebeurd door als kantoor Brussel samen met de secretarissen in Brussel gesprekken te voeren met diplomaten, Europarlementariërs, ambtenaren van de Europese Commissie en vertegenwoordigers van belangenorganisaties, waaronder de Europese consumentenkoepel Beuc.

Een prioriteit waar sprake was van meer gemengde resultaten is het op de Europese agenda krijgen van de grensoverschrijdende dimensie van winkelcriminaliteit. Een subsidieaanvraag bij de Europese Commissie om een onderzoeksproject te doen naar dit thema werd afgewezen. De aanvraag was mede ingediend namens EuroCommerce en andere retailorganisaties uit Europa. Positief is wel dat de Europese Commissie in april toezegde over winkelcriminaliteit statistieken te gaan verzamelen en publiceren. Verder is de monitoring verdiept, door regelmatig de Platform-leden over Europese onderwerpen te berichten.

6.2 Europese stand van zaken vaste Platformonderwerpen

6.2.1. Betalingsverkeer

Winkeliers willen graag de consument verschillende mogelijkheden bieden om af te rekenen, zolang de kosten van het gekozen betaalmiddel maar niet de prijs van aangeboden waren opdrijft. De Europese Commissie heeft de klachten van winkeliers over de hoge kosten van creditcards serieus genomen. Eind 2007 resulteerde dit in een verbod voor MasterCard om bij grensoverschrijdende betalingen een zogeheten interchange fee aan winkeliers in rekening te brengen. Deze fee beliep dikwijls één tot twee procent van de waarde van de transactie. In maart 2008 maakte de Commissie bekend ook de grensoverschrijdende interchange fees van Visa te gaan aanpakken.

De strijd tegen de excessieve vergoedingen die winkeliers moeten betalen voor de acceptatie van creditcards is nog lang niet gewonnen. Mastercard lijkt momenteel druk bezig de vergoedingen voor andersoortige dan grensoverschrijdende betalingen te verhogen. Bovendien laat de uitspraak van de Commissie de nationale betalingen met creditcards ongemoeid. Ook daar zijn de in rekening gebrachte tarieven dikwijls bijzonder hoog. Hier ligt een taak voor nationale mededingingsautoriteiten om in te grijpen.

Het Platform Detailhandel Nederland neemt actief deel aan de Europese lobby van winkeliers voor een efficiënter betalingsverkeer via EuroCommerce.

6.2.2. Winkelcriminaliteit

Winkelcriminaliteit had in provincies als Limburg en Gelderland altijd al een grensoverschrijdende dimensie, maar de afgelopen jaren is er sprake van een nieuwe trend. Goed georganiseerde rondtrekkende bendes uit Oost-Europa stropen Nederlandse winkels af in branches als (merk-) kleding, elektronica en cosmetica. Deze trend werpt een negatieve schaduw over de uitbreiding van de Europese Unie met Tsjechië, Estland, Hongarije, Litouwen, Polen, Slowakije, Slovenië en Letland in 2004 en Bulgarije en Roemenië in 2007.

Platform Detailhandel Nederland werkt al meer dan vijf jaar aan het op de Europese agenda krijgen van winkelcriminaliteit. Hiertoe zijn in 2004 en 2006 inventariserende rapporten gemaakt van de stand van zaken. Een belangrijk probleem in deze lobby is dat het om een black box gaat. Er zijn geen overheidscijfers. In dat verband is het zeer verheugend dat de Europese Commissie in 2008 mede op aandringen van Platform Detailhandel Nederland heeft aangegeven statistieken over winkelcriminaliteit te gaan verzamelen en publiceren.

6.2.3. Bereikbaarheid

De Europese Commissie richt haar pijlen op stedelijke mobiliteit, een thema dat winkeliers na aan het hart ligt. Bereikbaarheid van winkels voor bevoorrading en voor de consument is immers cruciaal voor de continuïteit van winkels.

Steden in de Europese Unie kampen met verkeersopstoppingen, klimaatverandering, vervuiling en onveiligheid. De Europese Commissie wil nagaan wat er vanuit Brussel kan gebeuren om deze problemen zo goed mogelijk het hoofd te bieden.

Van belang is om vast te stellen dat er grote verschillen binnen de Europese Unie zijn in de structuur van de winkelvoorziening. Zo kent een land als Frankrijk een heel ander beleid dan Nederland. In Frankrijk zijn met name grote winkels niet in de centra van steden gevestigd, maar juist in de periferie daarvan. Het spreekt voor zich dat dit verstrekkende gevolgen heeft voor de beleidsmatige aanpak van grootstedelijk transport. In veel opzichten zal deze aanpak, om effect te sorteren, fundamenteel anders zijn. Gezien dergelijke verschillen benadrukt Platform Detailhandel Nederland het belang van subsidiariteit. Dat wil zeggen dat besluitvorming zo dicht mogelijk bij de burger moet plaatsvinden, oftewel bij voorkeur op lokaal niveau. Op Europees niveau moeten pas maatregelen worden genomen, indien overtuigend is aangetoond dat het beoogde effect niet ook op nationaal, regionaal of lokaal niveau kan worden bereikt.

Het Platform waarschuwt voor Europese topdown maatregelen inzake grootstedelijk vervoersbeleid. Een Europese one-size-fits-all-aanpak is onrealistisch en onwenselijk. Zij doet geen recht aan de grote verschillen die er binnen de Europese Unie zijn.

De secretaris bereikbaarheid van het Platform neemt deel in de werkgroep transport en logistiek van EuroCommerce. Het bureau in Brussel ondersteunt de secretaris waar nodig.

6.2.4. Regeldruk

'Zo min mogelijk regelgeving', is het motto van een Europese Stuurgroep onder leiding van Edmund Stoiber, voormalig premier van de Duitse deelstaat Beieren. Doel is de bureaucratie terug te dringen ten gunste van het ruimte bieden aan ondernemerschap. De zogeheten Stoiber-groep ondersteunt de Europese Commissie bij het reduceren van zogeheten administratieve lasten. Streven is dat in de periode van 2007 tot 2012 de kosten gelieerd aan Europese wet- en regelgeving met 25% dalen.

Administratieve lasten ontstaan als informatie moet worden verstrekt aan overheidsinstanties of particulieren over de activiteit of de productie van een bedrijf. Bij het terugdringen van deze lasten wordt gepoogd aan twee fronten resultaat te boeken: bestaande Europese wetgeving wordt zoveel mogelijk vereenvoudigd en nieuwe wetgeving wordt getoetst op administratieve kosten met als doel deze tot een minimum te beperken.

Tot de prioriteiten van het Platform bij het reduceren van administratieve lasten behoren het terugdringen van verplichtingen van winkeliers om gegevens aan te leveren voor Intrastat, alsmede het beperken van informatieverplichtingen op etiketten en verpakkingen van goederen. In het algemeen moet steeds het uitgangspunt zijn dat de consument goed wordt geïnformeerd, maar dat de verplichting om te informeren primair op de fabrikant rust en niet op de winkelier.

6.3 Eigen onderwerpen kantoor Brussel van het Platform

6.3.1. Consumentenbescherming

De Europese Commissie heeft in oktober 2008 een voorstel gepresenteerd om het Europees stelsel van consumentenrecht ingrijpend te herzien.

Het huidige stelsel van Europees consumentenrecht is gebaseerd op minimumharmonisatie. Dit betekent dat lidstaten van de Europese Unie de mogelijkheid hebben om regels te stellen die strikter zijn dan de Europese wetgeving voorschrijft. Als gevolg hiervan is er in de praktijk sprake van een diversiteit aan regels. Hierdoor is er Europees geen gelijk speelveld. Dit levert onzekerheid op voor consumenten die grensoverschrijdend producten willen aankopen en ook voor winkels die grensoverschrijdend hun producten aanbieden en verkopen. Zij weten immers niet op voorhand waar zij aan toe zijn.

Tegen deze achtergrond juicht Platform Detailhandel Nederland het toe dat de Europese Commissie met de in oktober gepresenteerde voorstellen voor herziening van het Europees consumentenrecht zoveel mogelijk via standaard harmonisatie één gelijk speelveld wil creëren.

Het Platform is in het bijzonder verheugd dat de Europese Commissie volledig de periode wil harmoniseren waarin een consument het recht heeft een winkelier aan te spreken in het geval hij bij de winkelier een product heeft gekocht dat niet in overeenstemming is met de verwachtingen die hij hiervan mocht hebben op basis van de gesloten overeenkomst. Een vaste Europese vervaltermijn waarbinnen non-conformiteit mag worden geclaimd, levert voor zowel consumenten, leveranciers en winkeliers maximale duidelijkheid op.

6.3.2. Collectieve actie

Eurocommissaris voor mededinging Neelie Kroes heeft in de zomer van 2008 bekendgemaakt voorstander te zijn om in de hele Europese Unie tot één systeem van collectief actierecht te komen. Doel is om het voor burgers en bedrijven veel laagdrempeliger te maken om gezamenlijk bij de rechtbank claims in te dienen. Nederlandse winkeliers zijn ongelukkig over de plannen. Zij vrezen dat ze tot een excessieve claimcultuur zullen leiden.

In november 2008 heeft eurocommissaris voor consumentenbescherming Meglena Kuneva een consultatie geopend naar gelijksoortige plannen voor groepsactierecht bij overtredingen van het consumentenrecht.

Platform Detailhandel Nederland is meer gecharmeerd van de Wet collectieve afwikkeling massaschade, die Nederland in 2005 invoerde. Uitgangspunt daarbij is dat partijen die schade claimen eerst met een bedrijf tot overeenstemming moeten komen over een eventuele schadevergoeding, alvorens zij gezamenlijk naar de rechtbank kunnen stappen met het verzoek deze schadeafwikkeling verbindend te verklaren. Deze procedure reduceert het risico op ongefundeerde claims. Platform Detailhandel Nederland is van mening dat de waarborgen die deze wet biedt ook op Europees vlak moeten gelden om een excessieve claimcultuur te vermijden.

6.3.3. Antidumping

De Europese Commissie zette in 2008 in op een herziening van de wetgeving betreffende de zogenaamde 'Trade Defence Instruments'. Het gaat daarbij onder meer om wetgeving met betrekking tot antidumping, safeguards en antisubsidie.

De Commissie wilde graag een wijziging van de zogenaamde 'community interest test' bij het opleggen van maatregelen tegen dumping op de Europese markt. Zij mikte erop voortaan niet enkel of hoofdzakelijk de Europese industriële belangen te laten meewegen, maar ook de belangen van consumenten en retailers.

Dit voornemen stuitte echter op felle weerstand van landen met een grote industrie, zoals Frankrijk en Italië. Zij vrezen dat een bredere afweging het voor hun industrie moeilijker zal maken om via 'trade defence'-maatregelen de Europese markt af te schermen. Als gevolg heeft de Commissie in de loop van 2008 de herzieningsplannen in de ijskast gezet.

Platform Detailhandel Nederland betreurt dit. Antidumpingsmaatregelen tegen producten als spaarlampen en kaarsen uit China zijn niet alleen slecht voor de Nederlandse consument, wiens keuze wordt beperkt en die voor hogere prijzen komt te staan. De maatregelen zijn waar het de spaarlampen betreft ook nog slecht voor het milieu, omdat het voor de consument relatief duurder wordt gemaakt om over te schakelen op energie-efficiëntere spaarlampen.

6.4 Monitoring van ontwikkelingen in Brussel

Hieronder wordt aangegeven voor welke thema's het Brusselse kantoor voor de leden van Platform Detailhandel Nederland de monitoring van de Europese agenda verzorgt.

Monitoring: traditionele speerpunten Platform Detailhandel Nederland

Betalingsverkeer:

SEPA
Implementatie richtlijn betalingsdiensten
VISA/Mastercard case

Winkelcriminaliteit:

RFID (detectielabels in artikelen, raakt aan privacy)
Statistieken

Bereikbaarheid:

implementatie luchtkwaliteit
vrachtvervoer

Administratieve lasten:

programma Europese Commissie vereenvoudiging en schrappen regels
programma Europese Commissie impact assessment
acties Europees Parlement inzake regeldruk

Monitoring: eigen onderwerpen bureau Brussel

Consumentenrecht:

herziening van het de meeste richtlijnen inzake consumentenbescherming
collectieve actie (collective redress)

EU-regels handel:

antidumping
anti-subsidies
waarborgen
WTO / DOHA ronde

Milieu:

duurzame consumptie en productie
hernieuwbare energiebronnen
energie efficiëntie gebouwen (energie gebruik etc van winkels)
energielabels

Interne markt:

voorstellen toekomst interne markt met klemtoon op consument en retailmarkten

Monitoring: overige Brusselse onderwerpen

Voeding:

Labelling
witboek 'Nutrition, Physical Activity and Health'
EU Platform for Action on diet, physical activity and health
alcohol

MKB:

introductie 'small business act'

Mededingingsrecht:

Richtsnoeren inzake verticale beperkingen 2000/C291/01

(block exemption on vertical constraints, belangrijk voor franchising)

Sociale zaken:

Onder meer wetgeving met betrekking tot arbeidstijden en uitzendarbeid

6.5 Eurocommerce

EuroCommerce is actief op een breed terrein van belangenbehartiging. Ze houdt zich onder meer bezig met milieu en logistiek, voeding- en consumentenbeleid, fiscale zaken, informatie en communicatietechnologie, uitbreiding van de Europese Unie, interne markt en consumentenzaken, internationale handel, betalingsverkeer, mkb-beleid, sociale zaken en maatschappelijk verantwoord ondernemen. Daarnaast wordt gelobbyd voor een beter imago voor de retail. Platform Detailhandel Nederland levert actief bijdrages aan EuroCommerce. Een bestuurslid van het Platform is lid van het hoogste beleidsbepalende orgaan van de Europese koepel. Het Brusselse kantoor neemt deel in diverse werkgroepen van EuroCommerce en levert daarnaast de adviseur van de werkgroep MKB-beleid.

6.6 Doelstellingen Brussel voor 2009 en hoe deze te bereiken

Image of commerce versterken nieuwe leden EP en Commissie

De detailhandel heeft in Brussel geen bijzonder goede reputatie, zo is in 2008 opnieuw gebleken. Het Europees Parlement nam een motie aan waarin met name grote food-retailers ervan worden beticht misbruik te maken van hun inkoopmacht. Het Economisch en Sociaal Comité legt de laatste hand aan een opinie waarin wordt aangedrongen om op nationaal niveau gedragscodes overeen te komen voor de relatie winkelier en toeleverancier. Op naleving zou toezicht moeten worden gehouden door een speciale ombudsman.

Daarnaast is de Europese Commissie bezig met een groot onderzoek naar het functioneren van de retailmarkten. Hypothese is dat deze markten niet optimaal functioneren, zowel vanuit het perspectief van de consument als van toeleveranciers. De rapportage wordt medio 2009 verwacht.

Opgemerkt moet worden dat de lobby tegen de retail divers van aard is. Ze bestaat bijvoorbeeld uit fabrikanten van dranken (Europees verenigd in CIAA) en uit producenten van agrarische producten. Daarnaast is er met name veel weerstand tegen grote winkelbedrijven in Oost-Europese landen. West-Europese grootwinkelbedrijven die deze markten betreden worden beschuldigd de fijnmazige distributiestructuur kapot te maken, waardoor veel werkgelegenheid in met name eenmansbedrijfjes en kleine winkels verloren zou gaan.

Het is hier van belang om ook vast te stellen dat binnen de Europese instellingen – Europese Commissie, Europees Parlement – en in de Raad van lidstaten er veel onbekendheid blijkt te bestaan met hoe de retailmarkten functioneren. Dit is ongunstig, omdat voornoemde organen Europese regelgeving kunnen overeenkomen die ingrijpende gevolgen heeft.

Tegen deze achtergrond zal het Brusselse kantoor in 2009 zeer actief participeren in de activiteiten van EuroCommerce om door middel van brochures, bijeenkomsten en persoonlijke gesprekken in Brussel meer duidelijkheid te verschaffen over de positieve rol van retail, met name waar het gaat om de rol van banenmotor, leverancier van een enorme verscheidenheid aan producten, belangrijk anker voor behoud van sociale cohesie in steden en dorpen en ook als een van de enige sectoren die Europa op lange termijn kan behouden, in tegenstelling tot veel fabricage en dienstverlening in onder meer ICT die naar Azië wordt verplaatst.

Prioriteit: Brusselse nieuwkomers inwijden in belangen winkeliers

2009 wordt Europees gezien een overgangsjaar. In juni zijn er verkiezingen voor het Europees Parlement. Vervolgens treedt vermoedelijk in november een nieuw college van eurocommissarissen aan. Het spreekt voor zich dat deze veranderingen gevolgen zullen hebben voor de Brusselse agenda. Er zullen vanaf begin 2009 weinig tot geen nieuwe voorstellen meer uit de Europese Commissie komen en het Europees Parlement zal geneigd zijn belangrijke onderwerpen die om een besluit vragen over te hevelen naar het nieuwe EP, daarmee tijd en ruimte makend om te focussen op de verkiezingscampagnes.

Van groot belang is dat zowel nieuwe leden van het Europees Parlement als nieuwe leden van de Europese Commissie worden gewonnen voor, of tenminste goed op de hoogte raken van, de belangen van de detailhandel. Het betreft Europees gezien een van de grootste economische sectoren en een belangrijke bron van werkgelegenheid. Het imago van de detailhandel laat te wensen over. Zo zijn velen niet of nauwelijks bekend met de vaak complexe samenstelling van distributieketens, wat voeding geeft aan misverstanden en vooroordelen.

Voor een deel zal de overdracht van kennis over de retailsector plaatsvinden door activiteiten van EuroCommerce. Het kantoor in Brussel zal zich concentreren op de Nederlandse nieuwelingen in het EP, alsmede op het verstevigen van de contacten met Nederlandse parlementariërs die een nieuwe termijn weten te verkrijgen. Ook zal contact worden gelegd met de nieuwe Nederlandse man of vrouw in het dagelijkse bestuur van de Europese Commissie.

Ten aanzien van Nederlandse (kandidaat-) europarlementariërs zal in het voorjaar een dag worden georganiseerd, mogelijk in samenwerking met Belgische collega's van retailorganisaties. Doel is een aantal bedrijfsbezoeken af te leggen, waarbij voor de retail belangrijke onderwerpen zoals bestrijding winkelcriminaliteit, bereikbaarheid winkels, lagere regeldruk, efficiënter betalingsverkeer en volledig geharmoniseerd consumentenrecht uit de doeken zullen worden gedaan. Behalve aan managers van detailhandelsbedrijven zal voor deze dag ook medewerking worden gevraagd aan bijvoorbeeld vertegenwoordigers van politie en justitie die zich bezighouden met grensoverschrijdende samenwerking.

Verder zal het kantoor in Brussel voor de leden van Platform Detailhandel Nederland een brochure vervaardigen waarin (kandidaat-) europarlementariërs uiteenzetten wat ze plan zijn voor de detailhandel te gaan doen en indien van toepassing de afgelopen jaren in Brussel hebben gedaan. Deze brochure zal in maart/april onder de leden van Platform Detailhandel Nederland worden gedistribueerd.

Bij de vaststelling van de prioriteiten is verder van belang dat vanaf begin 2009 het kantoor in Brussel weer twee medewerkers zal tellen, nadat in het voorjaar van 2008 een Brusselse medewerker het Platform verliet. Dit betekent dus dat er komend jaar weer meer capaciteit is.

Prioriteit: slag maken bij agenderen grensoverschrijdende winkelcriminaliteit

De extra capaciteit zal onder meer worden benut om voortgang te maken bij het op de Brusselse agenda krijgen van het thema grensoverschrijdende winkelcriminaliteit. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om rondtrekkende bendes die geregeld door Oost-Europeanen worden gerund.

Het plan is om in 2009 een nieuw rapport te schrijven met de stand van zaken in de Europese Unie op het vlak van winkelcriminaliteit en de bestrijding daarvan. Dit analoog aan rapportages in 2004 en 2006. Verder is het de bedoeling in het najaar een mini-seminar te organiseren waar het rapport wordt gepresenteerd en een paneldiscussie wordt gehouden.

Prioriteit: klemtoon op Europees milieubeleid met winkelrelevantie

Een ander thema dat in 2009 prioriteit krijgt is milieu. Er is in toenemende mate politieke en maatschappelijke druk om tot meer duurzame bedrijvigheid te komen. Zo zal er in 2009 door detailhandelsbedrijven gewerkt gaan worden aan de implementatie van het Retailers

Environmental Action Programme (REAP). Een programma dat in overleg tussen de Europese Commissie en EuroCommerce tot stand is gekomen. Het is in principe gebaseerd op het vrijwillig door detailhandelsbedrijven stellen van duurzaamheidsdoelstellingen (zowel met betrekking tot verkoop duurzame producten als met betrekking tot duurzamer maken bedrijfsprocessen), waarover dan jaarlijks publiekelijk verslag wordt gedaan op een website van de Europese Commissie. Meer aandacht voor milieu is tevens gewenst omdat de Europese Commissie in 2009 voornemens is met verplichte energiestandaarden te komen voor winkelapparatuur zoals koelers. Tevens werkt de Commissie aan een voorstel om de reikwijdte van de richtlijn voor energie-efficiency voor gebouwen flink op te rekken, waardoor deze niet langer alleen van toepassing is op grote winkels (oppervlak meer dan 1000 vierkante meter).

Prioriteit: lobby herziening consumentenacquis en plannen collectieve actie

De volgende onderwerpen hebben in 2009 eveneens prioriteit: herziening Europees consumentenacquis en collectieve actie. De Europese Commissie heeft in oktober 2008 een voorstel neergelegd voor het harmoniseren van het Europees consumentenrecht. Het kantoor in Brussel zal de belangen van de Nederlandse detailhandel met betrekking tot deze herziening behartigen binnen EuroCommerce en ze tevens onder aandacht brengen van Nederlandse ambtenaren en politici in Brussel en Den Haag. Hetzelfde geldt voor collectieve actie. Zowel eurocommissaris Kroes (mededinging) als haar collega Kuneva (consumentenbescherming) willen het laagdrempeliger maken voor burgers en bedrijven om gezamenlijk naar de rechter te stappen. Platform Detailhandel Nederland is voorstander dat bedrijven die bijvoorbeeld gebrekkige producten maken en verkopen daarvoor compensatie moeten bieden, maar vreest dat een Europese variant op de Amerikaanse class action als middel erger is dan de kwaal. Een excessieve claimcultuur moet worden voorkomen.

7. REGELDRUK

In het dagelijks ondernemerschap worden winkeliers continu geconfronteerd met wetten en regels. Een deel daarvan is noodzakelijk voor het dagelijks reilen en zeilen in de winkel. Een ander deel vormt juist een belemmering. Deels komt dit door overbodige wetgeving en deels door doorgeschoten wet en regelgeving.

Het doel van de Stuurgroep Regeldruk is het elimineren van alle overbodige, achterhaalde en doorgeschoten regels en wetgeving die winkeliers belemmeren in hun ondernemerschap. Een deel van de regeldruk is echter niet concreet van aard, maar wordt zo ervaren. Onderdeel van de aanpak van regeldruk was dan ook de ervaren regeldruk te minimaliseren.

Inmiddels pakt de Commissie Wientjes veel regeldrukkzaken voortvarend op die het kabinet lang heeft laten liggen. De winkeliers zijn in de commissie vertegenwoordigd. Er zijn successen bereikt, de commissie zit stevig in het zadel en heeft direct contact met kabinetsleden. Gezien de veelbelovende voortgang van de Commissie Wientjes is de Stuurgroep Regeldruk per 1 januari 2009 opgeheven, en zijn de overgebleven onderwerpen ondergebracht bij de nieuwe Bestuurscommissie Actualiteiten.

7.1 Resultaten 2008

Herijking agenda Stuurgroep Regeldruk

Regeldruk is een lastig thema. Veel wet- en regelgeving is niet specifiek gericht op winkeliers, maar op verschillende branches in Nederland. Winkeliers zijn vaak maar deels probleemeigenaar en andere branches ervaren soms nog veel meer hinder van bepaalde wet- en regelgeving. Hierdoor is het niet altijd logisch dat winkeliers prominent op de voorgrond treden. In bepaalde dossiers liggen eensluidende oplossingen voor grootwinkelbedrijven en MKB niet voor de hand. Besloten is om enkele dossiers op afstand te volgen. Op het dossier auteursrechten ondersteunt de Stuurgroep Regeldruk de inspanningen van MKB Nederland en VNO-NCW, op het gebied van korte dienstverbanden blijkt het mandaat van de Stuurgroep Regeldruk beperkt te zijn. Het oppakken van dit dossier gaat bijvoorbeeld ook pensioenfondsen en vakbonden aan. Besloten is om het dossier wel op de agenda te houden, maar niet actief op te pakken.

Pilot Groningen

De gemeente Groningen wilde graag in samenwerking met het Platform Detailhandel Nederland een pilot starten om problemen en ergernissen rond vergunningverlening in kaart te brengen. De reacties van winkeliers in Groningen zijn echter lauw. Klachten over vergunningverlening zijn er vrijwel niet, de meeste winkeliers zijn juist tevreden. Besloten is om de pilot af te blazen.

Concernpilot

In navolging van grote bedrijven uit andere sectoren (bijvoorbeeld Gasunie) is gekeken naar wat voor grootwinkelbedrijven eenvoudiger geregeld kan worden. Belangrijk onderdeel is de éénloketgedachte. Bij een gemeente worden via één loket alle vergunningen aangevraagd voor een verhuizing, verbouwing of nieuwbouw. De concernpilot was een aanloop naar een praktische uitvoering van de Wet Algemene Bepaling Omgevingsrecht (Wabo) die enkele jaren geleden nog in de ontwerpfase was. Nu de Wabo af is, is de concernpilot overbodig geworden.

Werkgroep Gelijkwaardigheid

Eind 2007 zijn twee verzoeken gedaan aan de Werkgroep Gelijkwaardigheid. Slechts op één is antwoord gekomen; opstelplaatsen verbrandingstoestellen stookruimte. Dit antwoord is echter weinig handzaam. Het stelt niks anders dan dat de interpretatie gevolgd door een grootwinkelbedrijf in lijn lijkt te zijn met de wet- en regelgeving. Tot een oordeel over eventuele gelijkwaardigheid die van toepassing is in alle gemeenten wordt niet gesproken.

Bewaren kassabonnen

De Stuurgroep Betalingsverkeer heeft bij de Tweede Kamerleden onder de aandacht gebracht dat het niet helder was voor winkeliers hoe kassabonnen bewaard moesten worden. De staatssecretaris van Financiën heeft laten weten dat het digitaal bewaren van kassabonnen voldoende is voor de belastingdienst. Dit betekent een forse besparing, winkeliers hoeven nu niet meer de fysieke kassabon voor zeven jaar te bewaren. Volgende punt is de bewaartermijn van zeven jaar te verkorten.

Verpakkingenbelasting

In 2008 is een nieuwe belasting ingevoerd op verpakkingen. Al gauw bleek dat bij veel winkeliers dit tot een forse administratieve rompslomp bleek te gaan leiden. De Stuurgroep Regeldruk heeft het onderwerp aangekaart bij Tweede Kamerleden. Samen met het geluid van andere organisaties kwam dit tot uiting in een luid protest tegen deze belasting in de Tweede Kamer. Uiteindelijk heeft het ministerie van Financiën besloten de verpakkingenbelasting te vereenvoudigen en een overgangperiode in te lassen voordat de belasting definitief wordt ingevoerd. Dit geeft winkeliers de tijd om zich goed voor te bereiden.

Tweede Kamer: debatten administratieve lasten

In totaal hebben vier debatten, waarvan twee spoeddebatten, plaatsgevonden in de Tweede Kamer. De insteek van de Stuurgroep Regeldruk was uitvoering van het Actieplan Detailhandel dat samen met het ministerie van Economische Zaken (EZ) is opgesteld naar aanleiding van de bevindingen van de Commissie Stevens in 2006. Dit actieplan blijkt nog grotendeels niet verwezenlijkt te zijn. De inzet is voorlopig druk blijven zetten op nieuwe en gewijzigde voorstellen voor wet- en regelgeving die maar blijven liggen op ministeries en in de Eerste en Tweede Kamer.

Statistieken

In overleg met het CBS is een inventarisatie gemaakt van de veranderingen die afgelopen jaren hebben plaatsgevonden voor de detailhandel, of die nog gaan plaatsvinden. Statistieken blijken voor een groot deel een last in de beleving van winkeliers. De feitelijke kosten van statistieken bedragen 0,5% (aldus het CBS) van de totale administratieve lasten in Nederland. Ook blijken veel statistieken gebaseerd te zijn op Europese verplichtingen, een succesvolle lobby op het verminderen van de statistiekenlast lijkt dan ook onvermijdelijk een Europese component te hebben. Het is sinds dit jaar mogelijk voor bedrijven om gegevens in XBRL aan te leveren, dit is een universele computertaal die het verstrekken van gegevens aan de belastingdienst, kamer van koophandel en het CBS eenvoudiger maakt. Echter weinig winkeliers maken hier gebruik van. Dit jaar is de statistiekvakantie ingevoerd en probeert het CBS tot een betere spreiding van bevraging te komen.

XBRL

XBRL is een universele computertaal die het eenvoudiger maakt om gegevens uit te wisselen tussen bedrijven en overheid. Potentieel ligt er een reductie van accountantslasten in het verschiet van 25%. Het is echter nog vrijwel onbekend bij ondernemers, en er wordt vrijwel geen gebruik van gemaakt.

Actieplan Detailhandel

In 2006 is samen met EZ het Actieplan Detailhandel gemaakt op basis van de bevindingen van de Commissie Stevens. Het Platform Detailhandel Nederland heeft het actieplan herhaaldelijk onder de aandacht gebracht van ambtenaren en politiek. Tweede Kamerleden hebben ook verschillende keren in debatten het actieplan aangehaald, en het kabinet gesommeerd uitvoering van het actieplan te versnellen. Voorlopig echter zonder veel resultaat.

Regiegroep Regeldruk

De Regiegroep Regeldruk is ingesteld door EZ en Financiën onder leiding van de staatssecretarissen van EZ en Financiën. Doel van de regiegroep is onder andere interdepartementaal overleg te bevorderen, en zaken te ondersteunen en/of aan te jagen. De Regiegroep was echter weinig effectief, en de Commissie Wientjes moet het dossier nu vlot trekken. De Stuurgroep Regeldruk heeft meegewerkt aan het aanleveren van contactpersonen voor een evaluatie van de eerstedagsmelding, en het aanleveren van wetten voor een nulmeting nalevingskosten. De resultaten zijn nog niet bekend.

Commissie Wientjes

In 2008 is de Commissie Wientjes ingesteld. Deze Commissie onder leiding van Bernard Wientjes moet de bestrijding van regeldruk vlottrekken. Jan Meerman neemt namens het Platform Detailhandel Nederland deel aan de Commissie Wientjes. Met behulp van de Commissie Wientjes is onder andere de eerstedagsmelding afgeschaft.

Collectieve landelijke ontheffing venstertijden voor geld- en waardetransport

Het wetsvoorstel tot wijziging van de wegenverkeerswet is door de Tweede Kamer aangenomen. In het wetsvoorstel wordt de collectieve ontheffing van venstertijden voor geld-

en waardetransporten geregeld. De wetswijziging gaat nu naar de Eerste Kamer. Hoe lang de behandeling van het wetsvoorstel daar gaat duren is onbekend.

Communicatie

De Stuurgroep Regeldruk heeft een inventarisatie gemaakt van langsepende wetstrajecten die een grote reductie van administratieve lasten kunnen bewerkstelligen. Door dit onder de publieke aandacht te brengen, hoopt de Stuurgroep deze trajecten vlot te trekken, dan wel te bespoedigen. De resultaten zijn nog niet bekend.

8. WINKELCRIMINALITEIT

Winkeliers worden voor miljarden euro's beroofd. Winkeliers en hun medewerkers zijn trots op hun werk, maar worden geconfronteerd met brute overvallen, diefstallen en meer. Dit is slecht voor de winkeliers en medewerkers, slecht voor de economie en slecht voor de samenleving. Een veilig winkelklimaat leidt tot minder schade in de samenleving, minder verpaupering, sterkere sociale samenhang, meer ondernemerschap en een betere werkgelegenheid.

Het Platform Detailhandel Nederland heeft afspraken gemaakt met de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, de staatssecretaris van Economische Zaken en de politie in een nieuw Convenant Aanpak Winkelcriminaliteit. De uitvoering hiervan staat in 2009 centraal.

Daarnaast maakt het Platform Detailhandel Nederland zich doorlopend sterk voor aanpassing van wet- en regelgeving en beleid. Komend jaar wordt extra aandacht gevraagd voor een betere schadevergoedingsregeling en belemmerende overheidseisen op het terrein van preventie. Wanneer de overheid zelf niet in staat is om op te treden tegen winkelcriminaliteit, moeten winkeliers wel de ruimte krijgen om extra te investeren in preventie. Privacy mag dit niet hinderen.

8.1 Resultaten 2008

Impuls in de strijd tegen winkelcriminaliteit via een nieuw Convenant

Het Platform Detailhandel Nederland heeft afspraken gemaakt over een derde Convenant Aanpak Winkelcriminaliteit. De functie van Overvalcoördinator wordt gecontinueerd. Er wordt ingezet op meer coördinatie om bendes aan te pakken. De ontwikkeling van het waarschuwingsregister FAD wordt gesteund evenals de bouw van de Landelijke Databank Winkelcriminaliteit. Vernieling krijgt aandacht binnen het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) en in winkelstraten van probleemwijken wordt geëxperimenteerd met winkelstraatmanagers. Verder zal campagne gevoerd worden tegen heling en wordt een standaard ontwikkeld voor de overlastdonatie.

Justitie verruimt regeling winkelsurveillance in burger

Het pleidooi van het Platform Detailhandel Nederland om de uniformplicht voor winkelsurveillance af te schaffen heeft steun van de Tweede Kamer gekregen. De Kamer heeft van Justitie middels een motie van PvdA en CDA een onderzoek naar deze regeling geëist, wat heeft geleid tot versoepeling van de regeling winkelsurveillance.

Schaderegeling winkelcriminaliteit

De Eerste Kamer buigt zich over een voorstel voor een voorschotregeling voor schadevergoedingen. Deze regeling is alleen bedoeld voor natuurlijke personen (eenmanszaken, VOF's). Het wetsvoorstel geeft daarmee deels gehoor aan het pleidooi van het Platform Detailhandel Nederland. Alle ondernemingen - dus ook de BV's en NV's - zouden een voorschot moeten kunnen krijgen. De regeling moet, na goedkeuring van de senaat, ten gunste van alle winkeliers opgebroken worden.

Verlenging overgangstermijn alarmopvolging

Mede op aandringen van het Platform Detailhandel Nederland geeft de politie winkeliers aanzienlijk meer tijd om hun inbraakalarminstallaties en -procedures aan te passen. De overgangstermijn voor het inbraakalarm uit het Convenant Alarmopvolging wordt verlengd met 33 maanden tot 1 januari 2011. Over het overvalalarm worden met het Platform Detailhandel Nederland en andere partijen separate afspraken gemaakt. Wij zijn echter geen partij bij het Convenant Alarmopvolging.

Stimuleringsmaatregel voor preventie

Mede door het pleidooi van Het Platform Detailhandel Nederland heeft de Tweede Kamer een stimuleringsregeling voor preventie mogelijk gemaakt. Het Platform is actief betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van de regeling. CDA en SGP hebben in 2008 nog een tweede amendement ingediend om de stimuleringsregeling meer vaart te geven.

Nationaal Onderzoek Winkelcriminaliteit

Het Platform Detailhandel Nederland heeft veel aandacht gegeneerd met de cijfers winkelcriminaliteit. Dit onderzoek geeft inzicht in de totale omvang van de winkelcriminaliteit in de detailhandel en agendeert knelpunten bij beleidsmakers. De cijfers schetsen een schokkend beeld. De kosten van winkelcriminaliteit zijn 1 miljard euro en nemen voor het eerst sinds jaren toe. Extra verontrustend is de stijging van de overvallen. Het Platform Detailhandel Nederland eist onorthodoxe maatregelen om het overvalgeweld terug te dringen.

Europees Onderzoek Winkelcriminaliteit

De Europese Commissie heeft toegezegd het probleem van winkelcriminaliteit in kaart te brengen aan de hand van statistieken. Het Platform Detailhandel Nederland heeft echter geen subsidie gekregen voor een onderzoek naar grensoverschrijdende winkelcriminaliteit in Europa. Het Platform Detailhandel pleit ervoor dat Europol en Eurojust structureel actie ondernemen om de rondtrekkende, internationaal opererende bendes te stoppen. Op dit moment gebeurt dat niet of nauwelijks.

Winkeliers rekenen af met criminaliteit

De overgrote meerderheid van winkelcriminaliteit blijft onopgelost, wat ernstig afbreuk doet aan het rechtsgevoel van winkeliers. Dit blijkt uit onderzoek van het Platform Detailhandel Nederland. Regelmatig proberen hangjongeren winkeliers te terroriseren. Het komt voor dat winkeliers die aangifte doen, bedreigd worden. Elk jaar weer zijn er ondernemers die hun winkel sluiten omdat de gewelddadige overvallen hen te veel zijn. De overheid mag het niet laten afweten. De criminelen moeten hun verdiende straf krijgen.

Consument eist van politiek daadkrachtige aanpak van winkelcriminaliteit

Nederlandse consumenten vinden dat de politiek veel te weinig aandacht geeft aan winkelcriminaliteit. Bijna zeven van de tien consumenten vinden dat de overheid onvoldoende doet om de winkelcriminaliteit in Nederland aan te pakken. Dat blijkt uit onderzoek van TNS NIPO in opdracht van het Platform Detailhandel Nederland. Consumenten geven duidelijk aan dat de veiligheid van winkeliers, de winkelmedewerkers en consumenten belangrijker is dan de huidige regels rondom winkelbeveiliging zoals Nederland die nu kent.

Contacten met de politiek

Het Convenant Winkelcriminaliteit is tijdens een winkelbezoek ondertekend door de minister van Justitie Ernst Hirsch Ballin, de minister van Binnenlandse Zaken Guusje Ter Horst, de staatssecretaris van Economische Frank Heemskerk en de Voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen Aad Meijboom. Ook heeft het Platform Detailhandel Nederland een winkelbezoek georganiseerd voor het Tweede Kamerlid Sybrand

van Haersma Buma (CDA). Verder zijn er diverse Kamervragen gesteld en stond winkelcriminaliteit volop in beeld tijdens de Justitiebegroting. Tijdens dit debat zijn maar liefst vier moties ingediend door VVD, PvdA, SP en GroenLinks.

8.2 Doelstellingen 2009

Acties in het kader van het Convenant Aanpak Winkelcriminaliteit:

- Coördinatie bij bestrijden en voorkomen van overvallen, ramkraken en georganiseerde zware winkelcriminaliteit.
- Aanpak van vernieling in en om de winkel
- Uitbreiding Waarschuwingregister Fraude Aanpak Detailhandel
- Aanpak Winkeldiefstal / Overlastdonatie
- Aanpak Winkeldiefstal / Informatieuitwisselingssysteem
- Aanpak van heling
- Winkelstraatmanagement

Extra acties van het Platform Detailhandel Nederland:

- Schadeverhaal
- Aanpak van geweld
- Langere bewaartermijn camerabeelden
- Winkelsurveillance in burger
- Landelijk verbod op de rooftas
- Standaardprotocol foto's winkeldieven
- In kaart brengen van nationale en Europese knelpunten winkelcriminaliteit

8.3 Hoe te bereiken?

Overvallen, ramkraken en georganiseerde zware winkelcriminaliteit

Om overvalcriminaliteit, ramkraken en vormen van georganiseerde zware winkelcriminaliteit beter te kunnen voorkomen en bestrijden zal door politie een voorziening op landelijk niveau worden opgezet (Nationaal Intelligence Model). Deze voorziening moet uiterlijk 1 oktober 2009 operationeel. Tot die tijd blijft de huidige organisatie van de Landelijk Overvalcoördinator bestaan. Uitgangspunt is dat door de politie of detailhandel aangedragen informatie aanleiding vormt voor preventieve of repressieve inspanningen. Ook lokaal wordt een netwerk van contactpersonen en coördinatoren opgezet. De rijksoverheid stimuleert de gemeenten waar de meeste overvallen plaatsvinden om, samen met winkeliers, een plan van aanpak te schrijven met concrete maatregelen om het aantal overvallen terug te dringen.

Vernieling in en om de winkel

Winkeliers worden vaak geconfronteerd met graffiti en vernielingen aan de winkelpui of inventaris. De overheid wil hieraan samen met de detailhandel paal en perk stellen. Er komt een handreiking voor winkeliers die uiteenzet hoe de schade van vernielingen verhaald kan worden op daders of hun ouders. Afspraken worden gemaakt over hoe de detailhandel beter betrokken kan worden bij het afhandelen van schade. Best practices om vernielingen te voorkomen worden in kaart gebracht. Er komt een module 'vernieling' voor het Keurmerk Veilig Ondernemen.

Uitbreiding Fraude Aanpak Detailhandel

De detailhandel staat aan de vooravond van een forse uitbreiding en professionalisering van het waarschuwingregister Fraude Aanpak Detailhandel (FAD). De detailhandel kan daardoor nog beter gebruik maken van een succesvol gebleken middel in de strijd tegen interne fraude. Door de sterke stijging van nieuwe deelnemers zal het belang van het waarschuwingregister op korte termijn sterk toenemen. Het Platform Detailhandel Nederland ondersteunt de uitbreiding, in het bijzonder de ontwikkeling van loketten voor MKB-branches. Justitie zal dit uitbreidingsproject meefinancieren.

Overlastdonatie Winkeldiefstal

Lokaal wordt ervaring opgedaan met de zogenoemde 'overlastdonatie'. Hierbij brengen de deelnemende winkeliers een op heterdaad aangehouden verdachte van winkeldiefstal een basisbedrag van € 151 in rekening voor de indirecte schade. Er komt in 2009 een grootschaliger experiment met steun van justitie. Dit experiment wordt geëvalueerd en verder uitgerold in 2010.

Databank Winkelcriminaliteit

De databank is gericht op preventie. Hiermee wordt voorkomen dat personen die geweerd moeten worden, bijvoorbeeld omdat ze op grond van winkeldiefstal of overlast een winkelverbod hebben gekregen, toch weer de fout in gaan. Daarnaast kunnen winkeliers en politie elkaar waarschuwen voor (nog) onbekende daders, zodat zij tijdig extra preventieve maatregelen kunnen treffen. Het zal gebruikt worden voor waarschuwingsberichten van politie en winkeliers alsmede handhaving van het winkelverbod. Voor het winkelverbod wordt een standaardprotocol ontwikkeld, dat regionaal toegepast kan worden. Het Platform Detailhandel heeft uiterlijk het vierde kwartaal van 2009 genoemde databank ontwikkeld in nauw overleg met Justitie, het CBP, BZK en de politie. Justitie stelt hiervoor subsidie beschikbaar.

Aanpak van heling

Om winkeldiefstallen, inbraken, overvallen en ramkraken effectief te kunnen bestrijden moet het circuit van (internet) helers aangepakt worden. Op die manier verdwijnt er immers een belangrijke impuls om te stelen. Het Platform Detailhandel Nederland en de overheid gaan samen de strijd tegen heling verder opvoeren. Er komt in 2009 een campagne samen met Meld Misdaad Anoniem die is gericht tegen heling op zwarte markten en soortgelijke evenementen. Ook wordt een pilot ontwikkeld om diefstalgevoelige producten te herkennen. Het Platform Detailhandel Nederland heeft hiervoor gepleit.

Winkelstraatmanagement

Lokale samenwerking tussen ondernemers en tussen ondernemers en publieke instellingen, kan een grote bijdrage leveren aan het oplossen van lokale problemen en het verbeteren van de economische prestaties van de betreffende bedrijven. Winkelstraatmanagers zijn een mogelijke oplossing om partijen bijeen te brengen en de noodzakelijke initiatieven te nemen om duurzame (al dan niet publiekprivate) samenwerking vorm te geven. Zij kunnen daarbij niet alleen het organiserend vermogen vergroten, maar ook concrete acties bespreekbaar maken zoals het gebruik van camerabeelden. Er komt een aantal pilots in onveilige gebieden op basis waarvan een handboek winkelstraatmanagement ontwikkeld wordt. Het winkelstraatmanagement is vooral bedoeld in onveilige straten en als eventuele opstap naar het Keurmerk Veilig Ondernemen. Het HBD is betrokken bij de uitvoering van het KVO.

Betere schaderegeling winkelcriminaliteit

Het Platform Detailhandel Nederland pleit in Den Haag voor een betere schaderegeling. Om het pleidooi kracht bij te zetten wordt een position paper geschreven en gepresenteerd aan de politiek.

Aanpak van geweld

De overheid moet kordaat optreden bij geweld tegen winkeliers en medewerkers. Dit schrikt geweldplegers en overvallers af. Niet alleen werknemers met een publieke taak (ambulancepersoneel, politie, trambestuurders) verdienen extra bescherming, maar ook winkeliers en hun medewerkers. Het Openbaar Ministerie eist in het kader van de richtlijn 'Mishandeling' hogere straffen tegen mensen die geweld gebruiken tegen winkeliers en winkelmedewerkers. Het Platform Detailhandel Nederland heeft hierop geruime tijd aangedrongen. Maar eist meer concrete, zichtbare acties tegen geweldplegers. Dit moet vastgelegd worden in een plan van aanpak.

Standaardbewaartermijn beveiligingsbeelden naar 6 maanden

Het Platform Detailhandel Nederland vindt dat de regels omtrent het bewaren van beelden van camerabewakingssystemen niet meer van deze tijd zijn. Er is een meldplicht bij het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP) wanneer camerabeelden langer dan 24 uur bewaard worden. De standaardtermijn zou verlengd moeten worden naar zes maanden. Het bewaren van beelden gebeurt vaak op verzoek van politie, omdat daarmee bewijs vergaard kan worden over winkelcriminelen. Het Platform Detailhandel Nederland zal lobbyen voor een langere standaard bewaartermijn van beveiligingsbeelden.

Winkelsurveillance in burger

Winkeliers willen beveiligers in burger inzetten om diefstal tegen te gaan. Op dit moment moet er altijd een geüniformeerde beveiligers in de winkel zijn als men een burgersurveillant wil inzetten. Dit jaagt de winkelier op kosten en maakt deze manier van beveiligen voor veel winkeliers onbereikbaar. Ook moet vooraf toestemming gevraagd worden bij de politie. Dit moet veranderen. Het Platform Detailhandel Nederland wil – afhankelijk van de uitwerking van de Tweede Kamer motie (2008) – extra inzetten op aanpassing van de regeling voor winkelsurveillance in burger.

Standaardprotocol foto's winkeldieven

Lokaal nemen winkeliers het initiatief om foto's op te hangen in de winkel van gezochte winkeldieven. Dit schrikt potentiële winkeldieven af. Het Platform Detailhandel Nederland ondersteunt dit en gaat hiervoor een protocol ontwikkelen en bespreken met het College Bescherming Persoonsgegevens (CBP). Genoemd protocol bevat spelregels voor het ophangen van foto's van (nog) onbekende winkeldieven in de winkel. Bedoeling is dat de foto's niet zichtbaar zijn vanaf de straat, maar alleen in de winkel zelf.

Landelijk verbod van de rooftas

Winkeldieven worden professioneler. Om de detectiepoortjes te omzeilen gebruiken zij speciaal gemaakte rooftassen. Een verbod op dit diefstalgereedschap heeft een afschrikwekkende werking. Op lokaal niveau wordt steeds vaker gekozen voor een verbod in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Dit is omslachtig. Het Platform Detailhandel Nederland zal in samenspraak met de nationale politiek de mogelijkheden onderzoeken voor een landelijk verbod op de rooftas.

Nationaal Onderzoek Winkelcriminaliteit

Het Platform Detailhandel Nederland publiceert de cijfers winkelcriminaliteit. Deze cijfers geven inzicht in de totale omvang van de winkelcriminaliteit in de detailhandel. Het onderzoek agendeert knelpunten bij beleidsmakers.

Consumentenonderzoek winkelcriminaliteit

Het consumentenonderzoek 2008 is een groot succes. Vinden consumenten dat de overheid presteert in de strijd tegen winkelcriminaliteit? Hoe ervaren consumenten de preventieve maatregelen? Ook in 2009 peilt het Platform Detailhandel de mening van consumenten.

Europees onderzoek winkelcriminaliteit

Het Platform Detailhandel gaat onderzoek doen naar grensoverschrijdende winkelcriminaliteit. Hiermee worden knelpunten geagendeerd in Brussel. Het onderzoek komt op een belangrijk moment. In de zomer van 2009 worden Europese verkiezingen gehouden. Bovendien komt er in 2010 waarschijnlijk een nieuw Europees verdrag waardoor Brussel justitieel beleid zal maken en het Europese parlement meer zeggenschap krijgt. Dit is het moment om te pleiten voor een grensoverschrijdende aanpak van winkelcriminaliteit.